

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

2025-04-08 Nr. NV-632

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-24-1614(3) TAIS-24-18096(4)	DĖL BIUDŽETINIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ DARBO APMOKĖJIMO IR KOMISIJŲ NARIŲ ATLYGIO UŽ DARBĄ ĮSTATYMO NR. XIII-198 2 PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-4184		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2024-12-19	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2025-04-08	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo narys V. Mitalas siūlo nustatyti, kad mokytojams, dirbantiems bendrojo ugdymo mokyklose, įgijusiems mokslų daktaro laipsnį (daktaro arba habilituoto daktaro laipsnį) pareiginės algos koeficientai būtų didinami 25 procentais. Siūlymas grindžiamas siekiu pritraukti aukščiausią mokslinę kvalifikaciją turinčius asmenis dirbti bendrojo ugdymo mokyklose ir didinti mokyklose jau dirbančių mokslo daktarų motyvaciją.

Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad Vilniaus mieste šiuo metu yra arti devynių dešimčių mokslo daktarų, kurių užimama etato dalis sudaro 62 etatus. Prognozuojama, kad jų skaičius bendrojo ugdymo mokyklose galėtų sudaryti ne daugiau kaip 100 etatų. Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos duomenimis, šiuo metu bendrojo ugdymo mokyklose dirba 267 mokytojai, turintys daktaro arba habilituoto daktaro laipsnį, iš jų 253 bendrojo ugdymo mokytojai, 11 meninio ugdymo mokytojų ir 3 neformaliojo švietimo mokytojai (jie užima 197 pareigybes). Ministerijos nuomone, siūloma priemonė palieštų tik nedidelę dalį asmenų ir nepadarytų ženklesnio poveikio mokytojų personalui atsinaujinti. Sprendžiant mokytojų trūkumo problemą, siekiama įgyvendinti priemones (įskaitant ir nuoseklų darbo užmokesčio didinimą), kurios taikomos ne atskiroms asmenų grupėms, bet apskritai didina mokytojo profesijos patrauklumą.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Vyriausybės išvadoje **siūloma nepritarti Įstatymo projektui** dėl šių priežasčių:

- Siūlomas darbo užmokesčio kriterijus – įgytas daktaro laipsnis – neatitinka teisėkūros sistemiškumo principo: Švietimo, Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymuose mokytojų (išskyrus trenerius) darbo užmokestis (pareiginės algos koeficientai) siejamas su pedagoginio darbo stažu, kvalifikacine kategorija ir veiklos sudėtingumu; Mokslo ir studijų įstatyme nustatyta, kad aukštojo mokslo kvalifikacija yra kvalifikacinis laipsnis, mokslo daktaro laipsnis, meno daktaro laipsnis, taip pat kvalifikacija, kurią suteikia aukštoji mokykla, turinti kompetentingos institucijos pritarimą tai kvalifikacijai teikti; habilituoto daktaro laipsnis nebeteikiamas nuo 2009 metų.
- Siūlomas darbo užmokesčio didinimo kriterijus (įgytas mokslo daktaro laipsnis) būtų siejamas ne su mokytojo pareigybei nustatytų funkcijų turiniu, darbo sudėtingumu ar kitais darbui atlikti būtinais kriterijais, o su darbuotojo akademiniais pasiekimais, kurie nėra privalomi mokytojo funkcijoms atlikti.
- Švietimo įstatyme ir jį įgyvendinančiuose teisės aktuose mokytojams, dirbantiems bendrojo ugdymo mokyklose, nėra keliami reikalavimai turėti mokslo daktaro laipsnį. Mokytojo darbui, įgyvendinant konkrečią ugdymo programą, yra svarbios pedagogo kompetencijos ir praktinė veikla. Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatyme didesnis atlygis mokytojui nustatomas, atsižvelgiant į jo kvalifikacinę kategoriją, įgyjamą atestacijos būdu, bet ne į mokslo laipsnį. Atestacijos procese įgytas mokslo daktaro laipsnis nėra laikomas kriterijumi, kuriuo grindžiamas kvalifikacinės kategorijos suteikimas.
- Siūloma nuostata dėl pareiginės algos koeficiento didinimo mokytojams, dirbantiems tik bendrojo ugdymo mokyklose, būtų diskriminacinė mokytojų, dirbančių pagal tas pačias programas kitose mokyklose, atžvilgiu. Pažymėtina, kad bendrojo ugdymo mokyklose mokytojai gali dirbti ne tik pagal bendrojo ugdymo, bet ir pagal neformaliojo švietimo programas. Pagal bendrojo ugdymo ir neformaliojo švietimo programas mokytojai dirba ne tik bendrojo ugdymo mokyklose, bet ir profesinio mokymo įstaigose bei neformaliojo švietimo įstaigose. Siūlomas reglamentavimas neatitiktų Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 3 punkte įtvirtinto teisėkūros pagarbos asmens teisėms ir laisvėms principo.
- Ministerijos vertinimu, siūlymui įgyvendinti per metus reikėtų apie 1 364 tūkst. eurų. Atsižvelgiant į tai, kad bendras bendrojo ugdymo mokyklose, ikimokyklinio ugdymo įstaigose, neformaliojo švietimo įstaigose ir profesinio mokymo įstaigose dirbančių pedagoginių darbuotojų (mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, auklėtojų, mokyklų vadovaujančių darbuotojų), turinčių daktaro arba habilituoto daktaro laipsnį, skaičius sudaro

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

457 (jie užima 351 pareigybę), visų šių darbuotojų pareiginės algos koeficientams padidinti per metus reikėtų apie 3 214 tūkst. eurų. Lėšos Įstatymo projektui įgyvendinti 2025–2027 metų valstybės biudžete nėra numatytos. Atsižvelgiant į ribotus valstybės finansinius išteklius, skirti papildomų lėšų šiam tikslui nėra galimybių.

- Sprendžiant mokytojų trūkumo problemą, turi būti įgyvendinamos priemonės, kurios gerintų visų mokytojų darbo sąlygas ir didintų mokytojo profesijos patrauklumą. Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane tam suplanuoti konkretūs veiksmai, numatantys tolesnį nuoseklų mokytojų darbo užmokesčio didinimą, administracinės naštos ir biurokratinių reikalavimų mažinimą, pedagogų rengimą ir kompetencijų tobulinimą

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas suderintas su Finansų ministerija (be pastabų) ir patikslintas pagal Teisingumo ministerijos pastabas. Projektas ir lydimoji medžiaga patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos 2024 m. gruodžio 2 d. ir 2025 m. balandžio 3 d. Teisės grupės išvadose ir Socialinės politikos grupės pažymose pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Nutarimo projektas svarstytas 2025 m. balandžio 8 d. tarpinstituciniame pasitarime, pastabų ir pasiūlymų nebuvo.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Eglė Neciunskienė

Socialinės politikos grupė, grupės vadovė